

Z serii:

Praca w Ameryce

Elżbieta Baumgartner

Zagadnienia:

Gdzie szukać zatrudnienia. Nielegalni imigranci a praca i podatki. Agencje pośrednictwa pracy; przepisy je regulujące. Resume, list przewodni. Obowiązki pracodawcy. Prawa pracowników. Dyskryminacja. Związki zawodowe. Gdy pracodawca cię kantuje. Zasilek dla bezrobotnych.

Praca w Ameryce

Elżbieta Baumgartner

Wydanie ósme, uaktualnione

Copyright by Polpress Services

255 Park Lane

Douglaston, NY 11363

Tel. 718/224-3492, www.poradniksukces.com

Okładka: Przemysław Skok, Skok Communication Arts LLC, tel. 1-718/224-2948

Wydawca: Polpress Services, 255 Park Lane, Douglaston, NY 11363, tel. 1-718/224-3492

Konsultacja w dziedzinie podatkowości: Leon Fuks, CPA, tel. 718/726-6080

Redakcja tekstu: Danuta Marciszek

Copyright 2009, Polpress Services

ISBN: 0-9770453-1-5

Kopiowanie całości lub fragmentów tej książki bez pozwolenia jej wydawcy stanowi naruszenie praw autorskich.

Treść niniejszej książki ma charakter ogólnej informacji i nie powinna być traktowana jako porada prawna. Przed podjęciem jakichkolwiek decyzji czytelnik powinien rozważyć swoją własną sytuację i ew. zasięgnąć opinii prawnika.

Twórcy książki dołożyli wszelkich starań, by przedstawić aktualne i prawdziwe informacje. Czytelnik powinien być świadomy, że przepisy, adresy i numery telefonów ulegają zmianie.

Specjalne podziękowania należą się osobom, które przyczyniły się do powstania tej książki. Są to: Mirek Rosół, Mieczysław Rowinski, Barbara Stobnicka, Roman Kupczak i Agnieszka Taciak.

Spis treści

1. Praca w USA i imigranci.....	6
1.1. Komu wolno pracować	6
1.2. Jakie dane powinien sprawdzić pracodawca	6
1.3. Co pracodawca może sprawdzić.....	8
1.4. Czego pracodawcy nie wolno sprawdzać	9
1.5. Pozwolenie na pracę	9
1.6. Brak SSN – przeszkodą do legalnego zatrudnienia	11
1.7. Nielegalni a podatki dochodowe.....	11
1.8. Inne przeszkody na drodze do zatrudnienia.....	13
1.9. Jak zdobyć amerykańskie doświadczenie	15
2. Poszukiwanie pracy w USA	17
2.1. Pułapki na poszukujących pracy.....	17
2.2. Jak szukać pracy	17
2.3. Gdzie szukać prac rządowych.....	20
2.4. Odmowy.....	22
2.5. Jak zmienić pracę.....	23
2.6. Jak zostać zatrudnionym już po pierwszym telefonie.....	24
2.7. Jak pracodawca może cię prześwietlić	26
3. Amerykańskie agencje pośrednictwa pracy.....	29
3.1. Polonijne agencje.....	29
3.2. Biura rekrutacyjne.....	29
3.3. Przepisy dotyczące agencji pośrednictwa pracy	30
4. Jak napisać resume.....	33
4.1. Co to jest resume.....	33
4.2. Układ resume	33
4.3. Czego nie zamieszcza się w resume	34
4.4. Co jest ważne w resume.....	38
4.5. List przewodni	39
5. Wielki moment, czyli rozmowa kwalifikacyjna	41
5.1. Jak się przygotować do rozmowy	41
5.2. Rozmowa z pracownikiem działu kadr	42
5.3. Techniczne interview	43

5.4.	Zasadnicze interview	43
5.5.	Jak zachowywać się na interview	45
5.6.	Po interview	46
6.	Płaca minimalna i nadgodziny w USA.....	49
6.1.	Wynagrodzenie	49
6.2.	Czy należą ci się nadgodziny	50
6.3.	Praca młodocianych	51
6.4.	Wypłata wynagrodzenia.....	52
6.5.	Godziny pracy	53
7.	Czy mogą cię dyskryminować w pracy?	55
7.1.	Dyskryminacja z powodu rasy, wyznania, płci i narodowości	55
7.2.	Dyskryminacja z powodu wieku	56
7.3.	Dyskryminacja z powodu niepełnosprawności	56
7.4.	Szykany seksualne	57
7.5.	Jeżeli jesteś ofiarą dyskryminacji lub szykan	58
8.	Ubezpieczenie od wypadków przy pracy – Workers’ Compensation.....	60
8.1.	Kto i kiedy jest ubezpieczony	60
8.2.	Rodzaje świadczeń.....	61
8.3.	Zgłaszanie roszczeń	62
8.4.	Kiedy można pozwać pracodawcę do sądu.....	64
8.5.	Bezpieczeństwo pracy.....	65
9.	Ubezpieczenie od niezdolności do pracy	67
9.1.	Kto się kwalifikuje do świadczeń	67
9.2.	Składanie roszczeń.....	68
10.	Związki zawodowe.....	69
10.1.	Prawo do organizowania związków zawodowych.....	69
10.2.	Stworzenie związku zawodowego	69
10.3.	Plusy i minusy związków zawodowych	70
10.4.	Obowiązki związków zawodowych	71
10.5.	Jak działają związki zawodowe	71
10.6.	Jak związki bronią pracowników	72
11.	Gdy pracodawca cię kantuje...	74
11.1.	Obowiązki pracodawcy	74
11.2.	Kiedy jesteś zatrudniony legalnie a kiedy nie	74
11.3.	Pracownik a kontraktor	75
11.4.	Gdy pracodawca odmawia legalnego zatrudnienia	76

11.5.	Gdy pracodawca cię wykorzystuje	78
11.6.	Pracodawca nie wypłaca zaległych poborów	79
12.	Wakacje i dni wolne	81
12.1.	Mało uprawnień	81
12.2.	Wakacje	81
12.3.	Wolne dni	82
13.	Ubezpieczenia.....	85
13.1.	Ubezpieczenie zdrowotne	85
13.2.	Ubezpieczenie od niezdolności do pracy	85
13.3.	Ubezpieczenie od wypadku przy pracy	86
13.4.	Ubezpieczenie na życie	86
13.5.	Świadczenia pracownicze do wyboru	86
14.	Amerykańskie emerytury pracownicze.....	87
14.1.	Rodzaje emerytur pracowniczych	87
14.2.	Kiedy nabierasz praw do emerytury	89
14.3.	Prawa do emerytury po współmałżonku	90
14.4.	Twoje prawa związane z emeryturą	91
15.	Inne świadczenia pracownicze	94
15.1.	Pomoc w zdobyciu wykształcenia.....	94
15.2.	Flexible Spending Account	94
15.3.	Health Savings Account	95
15.4.	Matching Gift Program	95
15.5.	Zwrot kosztów przeprowadzki	96
15.6.	Inne świadczenia pracownicze	96
16.	Jak utrzymać się w pracy.....	97
16.1.	Ażeby nie wyleli cię z pracy	97
16.2.	Jak poprosić o podwyżkę	98
17.	Odejście z pracy.....	101
17.1.	Przyczyny straty pracy.....	101
17.2.	Sposoby rozstania.....	101
17.3.	Jeżeli jesteś zwolniony bez przyczyny	102
17.4.	Co warto wiedzieć zmieniając pracę	103
17.5.	Życiowe zmiany a odpisy podatkowe	105
18.	Zasiłek dla bezrobotnych	107
18.1.	Kto nie kwalifikuje się do zasiłku	107

18.2.	Kto może otrzymać zasiłek	107
18.3.	Jak zgłaszać roszczenie zasiłku.....	108
18.4.	Poszukiwanie pracy.....	109
18.5.	Jak przedłużyć zasiłek i dostać bezpłatne wykształcenie.....	110
18.6.	Odwołania	112
18.7.	Gdy szef kłamie, a Urząd d/s Bezrobocia odmawia zasiłku	113
19.	Ubezpieczenie zdrowotne po odejściu z pracy	117
19.1.	COBRA	117
19.2.	Kontynuacja grupowego ubezpieczenia.....	118
20.	A może pracować na własną rękę?	119
20.1.	Zanim rzucisz pracę	119
20.2.	Rozważ stracone świadczenia pracownicze.....	121
20.3.	Nie warto ukrywać dochodów.....	122
21.	Załącznik: Książki Poradnika “Sukces”	124
21.1.	Książki w języku angielskim dostępne w wersji tradycyjnej i elektronicznej 124	
21.2.	Książki w języku polskim dostępne w wersji tradycyjnej i elektronicznej ...	124
21.3.	Książki dostępne tylko w wersji tradycyjnej.....	129
21.4.	Materiały pomocnicze do kursów	129
21.5.	Książki wydane w wersji elektronicznej (e-książki).....	130
21.6.	Książki w języku angielskim wydane w wersji elektronicznej (e-książki)...	130

Część I

Imigranci i poszukiwanie pracy

1. Praca w USA i imigranci

Znalezienie dobrej pracy jest drogą do urzeczywistnienia „*American dream*”, który od stuleci przyciąga do Stanów Zjednoczonych miliony imigrantów. Znalezienie pracy, najpierw jakiegokolwiek, później dobrej, w swoim zawodzie, jest jednym z najważniejszych problemów, przed którym nieuchronnie staje każdy nowo przybyły. Temu, jak szukać pracy, jak ją utrzymać i jakie prawa chronią pracowników, poświęcona jest ta publikacja.

W Stanach Zjednoczonych istnieje zawsze pewne bezrobocie, co powoduje, że znalezienie posady bywa poważnym problemem nawet dla rodowitych Amerykanów, szczególnie w okresach recesji gospodarczej.

1.1. Komu wolno pracować

Nielegalne podjęcie pracy stanowi zwykle pierwsze naruszenie amerykańskiego prawa popełniane przez większość nowoprzybyłych. Mimo że na wizie w paszporcie stoi czarno na białym „nieupoważniony do podjęcia pracy” (*not authorized for work*), to celem przybycia tysięcy ludzi z biedniejszych od Ameryki krajów jest właśnie podjęcie pracy zarobkowej.

Trzeba wiedzieć: W Stanach Zjednoczonych praca jest przywilejem zastrzeżonym jedynie dla legalnych mieszkańców kraju. Następujące grupy osób mają zezwolenie na pracę:

- obywatele USA;
- stali rezydenci USA;
- osoby oczekujące na zieloną kartę, które otrzymały zezwolenie na pracę od Urzędu Imigracyjnego;
- posiadacze pewnych rodzajów wiz upoważniających do pracy (np. H-1, J-1);
- studenci zagraniczni, jeśli otrzymali zezwolenie na pracę z Urzędu Imigracyjnego.

Cudzoziemcy bez ważnych wiz upoważniających do pracy lub bez aktualnego zezwolenia na pracę nie mają prawa do podjęcia pracy zarobkowej w USA.

Oczywiście, rzesza ok. 6-7 milionów nielegalnych imigrantów musi z czegoś żyć. Ich problemy omawiamy pokrótce w dalszej części tego rozdziału.

1.2. Jakie dane powinien sprawdzić pracodawca

Pracodawca ma obowiązek sprawdzenia prawa do pracy każdej osoby starającej się o zatrudnienie. Dotyczy to nawet osób, które mówią bez cienia obcego akcentu i żyją w USA od pokoleń. Dokumenty muszą potwierdzać tożsamość i prawo do podjęcia pracy przez kandydata; w przeciwnym wypadku nie będzie on zatrudniony.